

απόψεις

Οι φορολογικοί έλεγχοι για τα εμβάσματα και τη «λίστα Λαγκάρντ»

Κατά τη διάρκεια των τελευταίων δύο μηνών παρατηρείται μια εντατικοποίηση στους φορολογικούς ελέγχους, που διενεργούνται από τις κατά τόπους φορολογικές αρχές (Δ.Ο.Υ.), καθώς και από το ΚΕΦΟΜΕΠ σε φυσικά πρόσωπα, τα οποία έχουν περιληφθεί σε κάποια από τις λίστες που έχουν εμφανιστεί τα τελευταία τρία-τέσσερα χρόνια. Ιδίως, παρατηρείται εντατικοποίηση, αναφορικά με τους φορολογικούς ελέγχους προσώπων που έχουν περιληφθεί στη «λίστα Λαγκάρντ», καθώς και στη «λίστα εμβασμάτων».

Η διενέργεια των φορολογικών αυτών ελέγχων λαμβάνει χώρα συνήθως κατόπιν εισαγγελικής παραγγελίας, γεννώντας έτσι ερωτήματα για το είδος του ελέγχου αυτού, καθώς και για τα πλαίσια εντός των οποίων κινούνται οι επί μέρους ελεγκτικές επαληθεύσεις. Επιπρόσθετα, παρατηρείται το φαινόμενο οι υπό κρίση φορολογικοί έλεγχοι να διασπώνται σε επιμέρους Δ.Ο.Υ., παρά το γεγονός ότι σε πολλές περιπτώσεις αφορούν κοινούς εις ολόκληρο τραπεζικούς λογαριασμούς περισσότερων του ενός φυσικών προσώπων (οικογένειες). Αποτέλεσμα της ακολουθητέας αυτής διαδικασίας είναι συχνό να καλείται η αυτή οικογένεια (πατέρας, παιδιά, αδέρφια) να παρέχει τις αυτές πληροφορίες και να υποβάλλει τα αυτά στοιχεία σε πάνω από μια, κατά τόπο και καθ' ύλη, αρμόδιες φορολογικές υπηρεσίες. Η τακτική αυτή δημιουργεί καθυστερήσεις, σύγχυση και κυρίως ελλοχεύει ο κίνδυνος του διαφορετικού νομικού χαρακτηρισμού ή της διαφορετικής προσέγγισης για τα αυτά πραγματικά περιστατικά από τις επιμέρους εμπλεκόμενες φορολογικές υπηρεσίες.

Ακόμη, κατά τη διενέργεια των ως άνω φορολογικών ελέγχων, στα οικεία έγγραφα τους (ιδίως, κλήσεις για παροχή στοιχείων ή ακόμη και προσωρινοί καταλογισμοί φόρου κατά τον νέο Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας/Ν.4174/2014, οι φορολογικές αρχές, διατυπώνουν τον ισχυρισμό ότι κάθε μη δυνάμενη να δικαιολογηθεί επαύξηση περιουσίας καθίσταται φορολογητέα ύλη επί της οποίας θα καταλογισθεί φόρος εισοδήματος, κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 48 παρ. 3 Ν.2238/1994 (Ν.3888/2010).

απόψεις

Έτσι, γεννιέται η απορία με βάση ποιά συνταγματική μεθόδευση θα εφαρμοσθεί το υπό κρίση άρθρο 48 παρ. 3 Ν.2238/1994, αφού ο Ν.2238/1994 δεν ισχύει σήμερα που διενεργείται ο φορολογικός έλεγχος, ούτε άλλωστε μπορεί να εφαρμοστεί αναδρομικά σε προ του έτους 2010 διαχειριστικές χρήσεις.

Τέλος, κατά τη διενέργεια των υπό κρίση φορολογικών ελέγχων, εφαρμόζοντας τις νεότερες έμμεσες τεχνικές φορολογικού ελέγχου (ΚΦΔ), οι φορολογικές αρχές απομονώνουν επιμέρους πράξεις πίστωσης σε τραπεζικούς λογαριασμούς (ιδίως, καταθέσεις) και αναπτύσσουν τον ισχυρισμό ότι η μη παροχή εξήγησης για κάθε μία από αυτές καθιστά τα οικεία ποσά φορολογητέα ύλη για τη φορολογία εισοδήματος. Κατά την αποτύπωση του ισχυρισμού τους αυτού, οι φορολογικές αρχές λησμονούν ότι οι πράξεις κατάθεσης ανήκουν σε μια ενιαία κυκλική κίνηση τραπεζικών συναλλαγών, που συχνά περιλαμβάνει προηγούμενες μικρότερες, ισόποσες ή/και μεγαλύτερες αναλήψεις από τον αυτό ή άλλον τραπεζικό λογαριασμό, ενώ για πολλά-πολλά χρόνια, οι συναλλαγές ιδίως μεταξύ φυσικών προσώπων λάμβαναν χώρα νόμιμα με μετρητά. Επιπλέον, οι φορολογικές αρχές λησμονούν ότι τα φυσικά πρόσωπα δεν ήταν κατά τις ελεγχόμενες χρήσεις υποχρεωμένα να τηρούν αρχείο των συναλλαγών τους, καθώς και ότι κατά τη διενέργεια κάθε συναλλαγής η τράπεζα δεν απαιτούσε την καταγραφή στοιχείων. Έτσι, η από τα φυσικά πρόσωπα δικαιολόγηση επιμέρους πράξεων καταθέσεων για χρονικό διάστημα συχνά και πέραν της δεκαετίας συνιστά έναν ατέρμονα Γολγοθά. Αλήθεια, πόσοι από εμάς θυμούνται γιατί υπάρχει κατάθεση 500 ευρώ σε τραπεζικό τους λογαριασμό 8 χρόνια πριν;

Το έχουμε επισημάνει πολλές φορές. Ο περιορισμός της φοροδιαφυγής συνιστά μέγιστο εθνικό στόχο για τη δημοσιονομική επιβίωση της χώρας και για την ανάταξη του κράτους πρόνοιας. Έχουμε, όμως, επισημάνει ότι η ουσία της δημοκρατικής αρχής συνιστάται ακριβώς στις εγγυήσεις του τρόπου δράσης της κρατικής εξουσίας, καθώς και στην ουσιαστική εφαρμογή της αρχής της αναλογικότητας. Χωρίς τη στάθμιση μεταξύ των έννομων αγαθών που κάθε φορά βλάπτονται, η φοροδιαφυγή δεν θα περιοριστεί, ο βαθμός φορολογικής συνειδήσης δεν θα αυξηθεί και η χώρα δύσκολα θα αναπτυχθεί.

Ασπασία Μάλλiou